

Perspectiva Històrica del Món Contemporani

2012/2013

Codi: 103019
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2501928 Graduat en Comunicació Audiovisual	968 Graduado en Comunicación Audiovisual	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Francesc Vilanova Vila-Abadal
Correu electrònic: Francesc.Vilanova@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Algun grup íntegre en anglès: No
Algun grup íntegre en català: Sí
Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Per a cursar aquesta assignatura, els prerequisits són relativament senzills: uns mínims coneixements de la història contemporània mundial (segle XX, en especial) i, sobretot d'Europa. Aquests coneixements es concreten en tenir clares unes mínimes cronologies, esdeveniments i seqüències històriques, tenir present les imatges més importants del segle, i la voluntat de descobrir i aprofundir en nous i vells temes.

Objectius

L'assignatura té com a objectiu que l'alumne aconseguixi uns mínims coneixements sobre els grans esdeveniments del segle XX:

- Es tracta d'arribar al final de l'assignatura amb un cert domini de la cronologia i dels continguts dels grans esdeveniments presentats i explicats a classe.
- Uns mínims coneixements dels grans personatges que han marcat el segle, la seva actuació i la seva projecció pública.
- Una certa capacitat per discernir les grans línies de fons, els moviments de llarga durada que mouen el segle: des dels grans corrents polítics dominants (des dels feixismes al comunisme o socialisme real, passant per la democràcia liberal), fins les grans expressions artístiques, intel·lectuals o científiques.
- Aconseguir una mínima base de treball amb estris diferents: la bibliografia clàssica, els recursos de la xarxa, el material audiovisual, etc.

Competències

- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar que es coneix l'estat del món i la seva evolució històrica recent.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament científic amb rigor.
2. Assimilar els coneixements històrics que permetin contextualitzar la dimensió històrica de la comunicació audiovisual.
3. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
4. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
6. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

1. Després de la primera guerra mundial: reorganització del continent europeu i emergència de noves potències mundials (1919-1939).

- La Conferència de Pau de París i els Tractats.
- El món de les democràcies: França, Gran Bretanya, Estats Units
- Els feixismes europeus: Itàlia, Alemanya (i Espanya)
- Tema de lectura: El món soviètic: de Lenin a Stalin (1917-1953).

[Enric Tello, «El socialismo irreal. Bosquejo histórico de un sistema que se desmorona», *Mientras Tanto*]

2. El món d'entreguerres: la política internacional (1929-1939)

3. La segona guerra mundial

4. La postguerra: balanç i panorama polític. El cas d'Espanya (1945-1948).

5. La guerra freda (1948-1973). Temes escollits:

- De Berlín a Corea: el Pla Marshall, el Teló d'Acer, etc.
- Descolonització i Tercer Món
- Cacera de bruixes als EEUU
- Revolucions: Xina, Cuba, etc.
- La creació de l'Estat d'Israel
- La destrucció de la Unió Soviètica i la caiguda del Mur

Guia bibliogràfica mínima del curs:

L'alumne ha de conèixer la bibliografia bàsica del curs, que s'exposa a continuació. El coneixement d'aquest material bibliogràfic és fonamental per adquirir el nivell mínim de coneixements que s'exigeix en la part teòrica (classes magistrals) i, a la vegada, és imprescindible per a poder desenvolupar els treballs individuals.

Lectures bàsiques:

- Julián Casanova, *Europa contra Europa*, Barcelona, Ed. Crítica, 2010.
- Serge Berstein, *Los regímenes políticos del siglo XX*, Barcelona, Ariel, 1996.
- Mark Mazower, *La Europa negra*, Barcelona, Ediciones B, 2001.

Textos complementaris (en format pdf), que es troben al Campus virtual:

- Enric Tello, "El socialismo irreal. Bosquejo histórico de un sistema que se desmorona", *Mientras Tanto*,

núm. 40, 1990.

- Ian Kershaw, "La segona guerra dels trenta anys", *L'Avenç*, 307, novembre 2005.
- Richard Vinet, *Europa en fragments. Historia del viejo continente en el siglo XX*, Barcelona, Península, 2001, pp. 433-486.

Metodologia

L'adquisició de coneixements i competències per part dels alumnes es podrà aconseguir mitjançant diversos procediments metodològics aplicables i desenvolupables al llarg del curs: les classes magistrals (fonamentals per a fixar els continguts i coneixements bàsics), la lectura de llibres i textos i els comentaris públics (si és el cas) a classe, el treball en grup i l'exposició a classe dels resultats, l'ús de materials audiovisuals (per exemple, documentals), i tot el material de suport que l'alumne pot trobar al Campus Virtual. En aquest curs s'han previst sis sessions de seminari/presentació i discussió de treballs, les classes magistrals indispensables i proves parcials per poder valorar el seguiment del curs i de les matèries.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	37	1,48	1, 2, 3, 4, 5, 6
Sessions monogràfiques i de treball pràctic: anàlisi d'un tema a partir de textos, documentals, etc. Resolució de pràctiques.	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutories i consultes individuals o en grup	9	0,36	
Tipus: Autònomes			
Treball dels alumnes (lectures, preparació de ressenyes i treballs)	83	3,32	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

A) Dos exercicis escrits (primer i segon parcial), per avaluar els coneixements de la matèria presentada i comentada a classe i els continguts de les lectures bàsiques.

- Exercici 1: el període d'entreguerres (de 1917 a 1939, aproximadament). Es farà a mig curs (primera quinzena de novembre, aproximadament)

- Exercici 2: de la segona guerra mundial a la primera guerra freda (de 1939 a 1962, aproximadament), o bé fins la conclusió del programa. Es farà, probablement, el 17 de desembre, just abans de les vacances de Nadal.

Avaluació: els dos exercicis representen un 60% del conjunt de l'assignatura (6 punts sobre 10).

B) Nota de lectura: a partir d'un text determinat, l'alumne ha de confegir una nota de lectura que signifiqui: a) Un comentari de la lectura triada; b) La contextualització dels continguts de la lectura; c) Una fitxa completa (biogràfica i acadèmica) de l'autor; d) Una breu bibliografia (o recursos on-line i audiovisuals) temàticament propers a la lectura.

La nota de lectura s'ha de fer dels següents textos:

- Tony Judt, *Postguerra. Una historia de Europa desde 1945*, Madrid, Taurus, 2009, primera parte:

"Postguerra, 1945-1953"

- Gabriel Jackson, *Civilización y barbarie en la Europa del siglo XX*, Barcelona, Planeta, 1997, capítols, 3 4 i 7.
- Josep Fontana, *Por el bien del Imperio. Una historia del mundo desde 1945*, Barcelona, Pasado & Presente, 2012, capítols 1 i 2.

Avaluació:20% de la nota final (2 punts sobre 10)

Una lectura crítica dels capítols triats (a convenir amb el docent) de les lectures dels autors següents: Mark Mazower, Tony Judt, Richard Vinen, Enric Tello. Es poden triar altres textos, però prèvia consulta amb el docent.

- Continguts: hipòtesis que presenta l'autor de referència; comparació amb altres textos.
- Extensió: 4 folis.

Avaluació: 2 punts sobre 10 (20% del total de la nota)

C) Elaboració d'un treball individual partir del llistat següent:

1. La postguerra europea: el nou mapa de 1919. Criteris, minories nacionals, noves fronteres, nous conflictes, etc.
2. El mur de Berlín: la RDA, la RFA i la caiguda (1961-1989)
3. França després de 1945: cultura i política en la IV República francesa
4. La caça de bruixes als EEUU: el mcarthysme i la postguerra (1945-1960)
5. Maig de 1968 a Europa i EEUU.
6. Judicis contra criminals de guerra després de 1945. Justícia internacional, genocidis, etc.
7. La Xina de Mao: de 1949 a Deng Xiao Pin.
8. La guerra freda a Amèrica Llatina: dictadures i intervencionisme nordamericà
9. La dictadura de Batista i la revolució cubana
10. L'Estat d'Israel i el món àrab (1948-1973)
11. La descolonització africana. Panoràmica general.
12. Sudàfrica i l'apartheid: història del país i pràctiques racistes.
13. Guerres de la guerra freda: Corea, Vietnam, etc.

<pstyle="padding-left: 30px;">14. Els mons concentracionaris: els camps nazis i el Gulag soviètic.

15. L'Espanya franquista i el món: 1939-1953
16. Jocs Olímpics i conflictes polítics. Exemples
17. La revolució islàmica: d'Iran (1979) als talibans (2001)
18. Biografies polítiques (I). Els dictadors europeus: Hitler, Mussolini, Franco
19. Biografies polítiques (II). El «tsar roig»: Stalin i la seva època
20. Biografies polítiques (III). Dictadors sudamericans
21. Biografies polítiques (IV). Dictadors africans

22. Biografies polítiques (V). Enemics dels dictadors europeus: Winston Churchill i Charles De Gaulle.
23. Biografies polítiques (VI). Presidents nordamericans: de F.D. Roosevelt a J.F. Kennedy
24. Biografies intel·lectuals: Albert Einstein i Sigmund Freud
25. Pablo Picasso i l'art del segle XX
26. La desintegració de Iugoslàvia i la guerra dels Balcans
27. Les noves organitzacions internacionals: l'ONU i les seves agències
28. El franquisme i la cultura catalana (1939-1975)
29. La nova música: d'Elvis Presley als Rollings Stone
30. Els atemptats de l'11 de setembre de 2001 i els seus significats
31. El projecte d'Unió Europea des de la segona guerra mundial fins la integració d'Espanya i Portugal (1986)
32. La conquesta del poder dels feixismes (I): Itàlia (1922)
33. La conquesta del poder dels feixismes (II): Alemanya (1933)

Paràmetres del treball de seminari:

A) Definició general del tema. Explicació bàsica.

B) Recursos:

- * Bibliogràfics: referències en el sistema de biblioteques de la UAB. Catàleg.
- * Recursos on-line (Internet).
- * Recursos visuals: cinema, documentals, etc.

C) Difusió: com explicar el tema del treball?

- * Lliçons magistrals.
- * Suports tècnics.
- * Suports i canals de difusió virtuals.

Extensió: 20 folis, més altre suports (cd, dvd, etc.)

Avaluació: 2 punts sobre 10 (20% de la nota total)

ACTIVITATS DE REAVALUACIÓ:

Tal com s'estableix en el calendari acadèmic, les tres darreres setmanes del curs estan destinades a activitats de reavaluació. En aquesta assignatura, s'ha previst el següent:

- Cal tenir en compte que la prova de reavaluació NO és una segona convocatòria. És una prova pensada per tots aquells alumnes que compleixen uns requisits mínims, tant per poder superar el conjunt de l'assignatura, com per millorar la nota final. Per tant, poden optar a la reavaluació els alumnes que compleixen els requisits següents: Haver tret una nota mínima entre el 4 i el 4,9 de mitjana dels dos exàmens parcials del curs, la nota de lectura i el treball individual. No es podran presentar a la reavaluació aquells alumnes que no s'han presentat en un o els dos exàmens parcials, o no han lliurat el treball individual o la nota de lectura.
- Tots aquells alumnes que tinguin una nota superior a 8 en el conjunt de l'avaluació (la suma dels dos

parcials i el treball) també poden fer aquesta reavaluació, per tal d'intentar millorar la qualificació.

- Les característiques d'aquesta reavaluació es comunicaran més endavant i estaran determinades pel nombre d'alumnes que s'hi hagin de presentar (o vulguin presentar-s'hi).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dues proves teòriques	60%	6	0,24	2, 5
Ressenya d'una lectura	20%	0	0	1, 2, 3, 5, 6
Treball individual	20%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

L'alumne ha de conèixer la bibliografia bàsica del curs, que s'exposa a l'apartat de continguts. El coneixement d'aquest material bibliogràfic és fonamental per adquirir el nivell mínim de coneixements que s'exigeix en la part teòrica (classes magistrals) i, a la vegada, és imprescindible per a poder desenvolupar els treballs dels seminaris. Dit d'una altra manera, el material bibliogràfic d'aquest punt 2, també és vàlid per a l'apartat 3.